

SLOVENSKI NAROD

*Svaka vsak dan popoldne, izven tedne in praznikov. — Inzerati do 30 pett vrt & Din 2.-, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.-, večji inzerati pett vrt & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod vsaka mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 10A. Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

Nazaj v Ženevo

Po neuspehu pariških pogajanj se bo moralo sedaj baviti z italijansko-ablesinskim sporom zopet Društvo narodov

Pariz, 20. avgusta. r. Angleški zastopnik na pariški konferenci lord Eden in italijanski zastopnik baron Aloisi sta včeraj popoldne zapustila Pariz in odpravila v London oziroma Rim, da poročata svojim vladam o poteku pariških razgovorov. Pred svojim odhodom sta imela še ločene sestanke z ministrskim predsednikom Lavalom.

Lavalov razgovor z Edenom je trajal skoraj celo uro. Kakor zatrjuje »International News«, sta oba državnik na tem sestanku proučila položaj, ki je nastal po polomu pariške konference ter se zlasti bavila z možnimi mednarodnimi posledicami italijanske vojne proti Abesiniji. Z baronom Aloisijem je razpravljala Laval o prihodnjem zasedanju sveta Društva narodov, na katerem bi se imel podrobno obravnavati italijansko-ablesinski spor. Laval si je prizadeval, vplivati tako na Edena, kakor na Aloisija, da bi zavzela na zasedanju sveta Društva narodov čim bolj pomirljivo stališče. Edena je skušal zlasti prepričati, da je v splošnem interesu, če sankcije proti Italiji, ki jih namerava vsekakor predlagati Anglija na prihodnjem zasedanju Društva narodov, ne bodo preostre. Od barona Aloisija je skušal dobiti zagotovilo, da se bo Italija udeležila zasedanja sveta Društva narodov, ki se prične 4. septembra. Kakor pa zatrjuje omenjeni list, se je Aloisi izogibal pritrilnemu odgovoru, čeravno ni direktno zamikal sodelovanja Italije. Končno je Laval obema državnika predložil nujno potrebo nadaljevanja mednarodnih pogajanj o dunavskem paktu na podlagi osnov, ki so bile dogovorjene v Stresi. To naj bi bil dokaz, da dogodki v vzhodni Afriki, kakorkoli bi se razvili, ne smejo vplivati na razvoj v Evropi ter da mora ostati fronta, ki je bila ustanovljena v Stresi, neokrnjena. Glede na to je treba v prihodnjih dneh računati z izredno živahnjo diplomatsko delavnostjo.

Novе koncesije

Pariz, 20. avgusta. r. Agence Havas poroča iz Addis Abebe, da je Abesinija na prigovarjanje Anglije v teku pariških razgovorov pristala na nove dalekosežne koncesije v prid Italije. Pristala je na odstopitev velikega ozemlja med italijanskimi kolonijama Eritrejo in Somalijo, tako da bi dobila Italija direktno zvezo med obema kolonijama, razen tega je pristala tudi še na razne druge važne gospodarske koncesije. Kljub vsemu temu pa je Italija vztrajala na vojaški okupaciji vse države.

Abesinija in Anglija

Pariz, 20. avgusta. r. Pred svojim odhodom iz Pariza se je Eden sestal tudi še z abesinskim poslanikom Havariatom ter ga obvestil o prekinitvi razgovorov z Italijo. Po tem sestanku je Eden dal daljšo izjavo, v kateri naglašala, da je bilo postopanje Anglije s Italijanci — abesinskim sporu doslej skrajno korektno. O vstisu, ki ga je napravil prelom pariške konference na abesinske kroge, je poslanik odklonil vsako izjavo. Dodal pa je, da računa Abesinija sedaj samo še na Društvo narodov in da bo na prihodnjem zasedanju zahtevala, da se uvede postopanje v smislu določil pakta Društva narodov, ker so ostali vsi dosedanjši poizkusi za mirno poravnavo brezuspešni.

Poravnalna komisija zopet zaseda

Pariz, 20. avgusta. r. Pod predsedstvom grškega poslanika Politisa se je včeraj popoldne zopet sestala poravnalna in razsodišna komisija, ki naj razpravlja o incidentih na italijansko — abesinski meji.

Vse blagovne borze v Italiji zaprte

Rim, 20. avgusta. b. Po nalogu vlade so bile v Italiji zaprte vse blagovne borze, da se prepreči vsaka spekulacija v termiski trgovini.

450.000 Abesincev pod orožjem

London, 20. avgusta. d. »Daily Mail« poroča iz Addis Abebe, da pošiljajo znatne množine vojnega materijala po železnici in s karavanami v pokrajino Harar in druge severne pokrajine. Po zadnjih podatkih štejejo v teh pokrajinah zbrane abesinske čete 450.000 mož.

Anglija v skrbeh

Sklicanje izredne seje ministrskega sveta — Varnostni ukrepi v vzhodni Afriki

London, 20. avgusta. r. Lord Eden se je sinoči okrog 20. vrnil z letalom iz Pariza. Ministrski predsednik Baldwin je imel že včeraj popoldne telefonske razgovore z Macdonaldom in zunanjim ministrom Hoarejom, ki ju je pozval, naj se čimprej vrne v London. Slične pozive so dobili tudi vsi ostali člani vlade. Še v teku tega tedna bo izredna seja ministrskega sveta, na kateri bo Eden podal podrobno poročilo o dogodkih v Parizu. Ministrski svet bo nato sklepal o nadaljnjem postopanju in o stališču, ki ga bo zavzela Anglija v italijansko abesinskem konfliktu. No glede na sklepe vlade pa so že izdani ukrepi, ki kažejo, da so v Londonu izgubili sleherni nado na mirno poravnavo konflikta. Straža na britanskem poslanstvu v Addis Abebi je bilo močno povečana. V angleških kolonijah v vzhodni Afriki, zlasti na ozemlju, ki meji na Abesinijo in kjer bo morda prišlo do bojev med Italijani in Abesinci, so začeli koncentrirati angleške kolonialne čete, da zaščitijo ozemlje angleških ko-

lonij. Na seji ministrskega sveta bodo razpravljali predvsem o prepovedi izvoza orožja v Italijo in Abesinijo.

London, 20. avgusta. z. V razmotrivanju bodoče politike Anglije prihajajo listi do soglasnega prepričanja, da bo Anglija na prihodnjem zasedanju sveta Društva narodov v Ženevi zelo energično nastopila proti Italiji. Vedno bolj namreč po sodbi listov prevladuje v angleških političnih krogih prepričanje, da je italijanska politika koncem koncev naperjena direktno proti Angliji sami. Le nekateri listi se izjavljajo proti uveljavljeni sankciji proti Italiji, ker bi moglo to dovesti do vojne, za vojno pa Anglija ni pripravljena. »Daily Express« tudi misli, da bi Francija ne sodelovala pri sankcijah proti Italiji in da bi raje zrtvovala Društvo narodov. Nasprotnega mnenja pa je »Times«, ki poudarja, da je enotna fronta med Francijo in Anglijo doživela haš v zadnjih dneh silno ojačanje, ker tudi v Franciji vedno bolj narašča nezmoženost proti politiki Italije.

Italija gre svojo pot

Italijanski listi napadajo Anglijo zaradi njene nepopustljivosti, odklanjajo pa intervencijo Društva narodov

Rim, 20. avgusta. r. Italijanski listi so v splošnem zelo rezervirani glede preloma pariških razgovorov. Le »Giornale d' Italia« in »Corriere della sera« prinašata o tem daljše članke. »Giornale d' Italia« pravi, da se londonski »Times« moti, ko piše, da je bodočnost Društva narodov odvisna od Mussolinija. Ta ustanova ne zavisi od duceja, ki je prepričan o svoji pravici in o potrebi Italije in ki bo šel naprej po svoji začetni poti, puščajoč zenevsko ustanovo popolnoma na strani. Društvo narodov, pravi list dalje, zavisi od velikih držav, ki hočejo izkoristiti to preživelo ustanovo v obrambo kaotične in barbarske države. Spor med Italijo in Abesinijo ni spor med plesemi, marveč spopad civilizacij, ki ga je v prvi vrsti povzročil napad Abesinije na življenske interese Italije.

»Corriere delle sera« objavlja članek pod naslovom »Eden se vrača v London s svojo skledo leče« in piše med drugim: Pariška pogajanja so končala s tem, da je prišlo nerazumevanje Anglije za potrebe Italije do polnega izraza.

„Sporazum ni več mogoč“

Senzacionalna izjava barona Aloisia pred odhodom iz Pariza — Italija je odločena izvesti radikalno rešitev

Pariz, 20. avgusta. z. Pred svojim odhodom iz Pariza je sprejel italijanski zastopnik na pariški konferenci baron Aloisi novinarje ter jim podal značilno izjavo o stališču Italije. Med drugim je dejal:

Italija je trdno odločena, da spravi abesinski problem do konca s sveta. Italija hoče imeti svobodne roke v Afriki in v Evropi. Glede uspeha in uresničenja svojih načrtov je Italija brez skrbi. 200.000 vojakov, ki jih imamo pripravljenih na abesinski meji, popolnoma zadostuje za 450.000 abesinskih vojakov. Pariška konferenca naj bi bila pokazala, kako daleč je mogoče spraviti v sklad stališča treh velesil. Izkazalo se je, da je sporazum nemogoč. Tudi ne vidimo nobene možnosti za doseg sporazuma po diplomatskih pogajanjih. Jedro italijanskih zahtev je svoboda in varnost, da more do kraja izvesti svojo politiko napram Abesiniji. To pa lahko nudi samo popolna razorožitev Abesinije. Italija nima namena zapustiti Društvo narodov, če k temu ne bo prisiljena. Italijanska vlada bo na prihodnjem zasedanju v Ženevi zastopala, če bo to le količkaj mogoče.

Na pripombo nekakega novinarja, da se je Italija v pogodbi iz leta 1925 obvezala jamčiti za nedotakljivost in neodvisnost Abesinije, je baron Aloisi izjavil, da to ni točno. Italija se je samo obvezala jamčiti za integriteto Abesinije, ne pa za njeno neodvisnost.

Na vprašanje, na kakih temeljih smatra Italija nadaljevanje pogajanja za možno, je baron Aloisi odgovoril, da je radikalna rešitev abesinskega problema najboljši predpogoj za nadaljne razgovore.

Na vprašanje dopisnika dunajske »Neue Freie Presse«, kako daleč bi vojna v Afriki vplivala na podunavsko politiko Italije je baron Aloisi izjavil: Italija neomajno vztraja pri svoji podunavski politiki, ki jo bo slej ko prej nadaljevala v najtesnejšem sodelovanju s Francijo in Anglijo. Pogajanja o tem so že v teku in se bo ta politika še bolj poglobila. Milijon vojakov, ki jih ima Italija pripravljenih za Afriko, je najbolje jamstvo, da je Italija vsak čas v stanju, da do kraja izvede svoje načrte.

Pariz, 20. avgusta. z. Diplomatski sodružnik »Oevra« piše, da izjava barona Aloisia ne dopušča več iluzij o mirni poravnavi spora. Tudi ne dopušča nikakega upanja več, da bi Italija prišla 4. septembra v Ženevo. Dovolj je vzroka, za bojazen, da bo Italija na vse mogoče načine zavlačevala postopanje poravnalne in razsodišne komisije, da

Laval zaradi mednarodnih in političnih razlogov ne more zavzeti nikakega odločilnega stališča, nati ne more obsojati Anglije. Zato se zadovoljuje s tem, da kaže še nadalje nekako nevtralnost. Angličani pa kljub lepim besedam ne kažejo prav nikakega razumevanja za Italijo. To si velja zapomniti za drugo priliko!

Rim, 20. avgusta. AA. Uradni krogi vzdržujejo slehernega komentarja o neugodnem koncu razgovorov v Parizu. Italijanski listi v svojih naslovih to konferenco odkrito imenujejo bankrot pariške konference. Prevladuje vtis, da se uradni krogi še nočejo izreči, dokler ne dobe podrobnega poročila barona Aloisia o pariških razgovorih, morda pa tudi ne prej, dokler ne bodo videli prve reakcije pariškega neuspeha na britansko politiko. Pristojni italijanski krogi se za zdaj zadovoljujejo s tem, da izjavljajo, da mirno in vedrega čela gledajo v bodočnost. V nekaterih krogih pa napovedujejo, da bi se do usodnega sestanka sveta DN 4. septembra utegnil položaj še izpremeniti.

Priča Liza Kovačevića je dosledno izpovedala, da ji je Ana Zemljičeva pravila, da sta Ivan Markuci in Mihael Zemljič odšla 3. septembra 1920 po trgovca, za katerega je nakupoval Zemljič stivo jabolčnik vino itd. ter da sta prišla dne 5. septembra 1920 z njim k Ivanu Markuciju v Drvanji, kjer so ponoči nato popivali v kleti. Okrog polnoči na 6. septembra 1920 je prišel k Lizi Kovačevići in jo vsabil na vožnjo v Maribor Mihael Zemljič, češ, da se lahko pelje z njim, poprej pa da so vozili nekaj v Benediški vrh. V resnici so se potem vozili proti Mariboru Janez Markuci, Mihael Zemljič ter še eden in jih je srečal zjutraj 6. septembra 1920 v Črnem lesu pri Sv. Lenartu Jožef Kovačič. Očitno so se

Senzacionalen proces v Mariboru

Nerazjasnjena skrivnost umora pred 15 leti — Kdo je neznani umorjenec in kdo ga je umoril

Maribor, 20. avgusta. Danes dopoldne se je v prejšnji porotni dvorani mariborskega okrožnega sodišča pričela razprava proti bratoma Markucijem in Mihi Zemljiču. Je to eden največjih procesov zadnje dobe, ki povzroča na vseh straneh ogromno zanimanje. V senatu so s. o. s. Lenart, dr. Senjor, dr. Kovča, Haberbert in Kolsch. Obtožbo zastopa državni tožilec dr. Hojnik.

Obtožnica

Državni tožilec g. dr. Hojnik je ob začetku današnje razprave proti Markucijem, o čemer smo poročali, prečital naslednje obtožnice; in sicer so obtoženi: Ivan Markuci, rojen dne 25. XII. 1887 v Zgornji Ročici oženjen, posestnik v Drvanji, Jožef Markuci, rojen 14. III. 1875 v Budi (Italija) oženjen, bivši posestnik in Mihael Zemljič, rojen 29. 9. 1889 pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, posestnik v Bačkovi, dar so v noči na 6. septembra 1920 v Drvanji sporazumno kot sosterilci po zremlem prevdarku in iz koristljubja usmrtili še neznanega moškega na ta način, da so mu z udarci s sekiro zlomili lobanjo, presekali dihalec in požiralnik ter je radi tega nastopila takojšnja smrt radi otrpnjenja možganov. Svojo obtožbo je g. državni tožilec obrazložil takole:

Zjutraj dne 7. septembra 1920 je našla 13letna Elizabeta Ješovnikova pri nabiranju gob v Benediškem gozdu truplo umorjenega moškega. Truplo je bilo zavlečeno od gozdne ceste ter položeno preko potoka, ki je oddaljen od ceste 41 korakov. Truplo je bilo obloženo v vojaško bluzo in ozke hlače ter obuto v predelane vojaške čevlje. Lice je bilo gladko obrito. Sodna zdravniška komisija je ugotovila 4 smrtenne poškodbe na glavi vratu in 5 na tilniku. Prebita je bila lobanja in poškodovani možgani. Presekan je bil dihalec in požiralnik. Kazalec desne roke je bil v drugem členku odsekan. Vse poškodbe so bile prizadete z ozko sekiro od zadaj, na roki pa je zadobil pokojni poškodbe takrat, ko je dvignil roko v svrhu brambe. Poškodbe na vratu in tilniku so bile najbrž prizadane takrat, ko je pokojni že ležal. Kdo je bil umorjen, se ni dalo ugotoviti, obstoja pa domneva, da je bil kak trgovec ali tihotapec.

Takoj začetku je padel sum na družino Markucijev v Drvanji, ker je uživala slab glas in se je bavila s tihotapstvom. Meseca februarja 1921 so orožniki aretirali Ivana, Jožefa in Ano Markucijevo, poizvedbe pa niso zamogle ugotoviti krivde, zaradi česar je bilo postopanje ustavljeno. Leta 1926 je bila dovoljena obnova kazenskega postopanja zoper imenovane tri Markucijeve in je bila potem preiskava razširjena tudi zoper zakonca Mihaela in Ano Zemljičev. Tekom preiskave se je ugotovilo na podlagi pričanja Stefana Gečka, da so v noči na 6. septembra 1920 pri hiši Ivana Markucija trije moški nakladali na voz človeško truplo. Eden od teh treh je priganjal nakladanje z besedami: »subito, subito, kariola«. Pri tem je neka ženska svetila. Truplo so pokrili z nečim in odpeljali s črnim konjem v smeri proti Benediškem vrhu, kjer je bilo potem drugo jutro najdeno.

Priča Liza Kovačevića je dosledno izpovedala, da ji je Ana Zemljičeva pravila, da sta Ivan Markuci in Mihael Zemljič odšla 3. septembra 1920 po trgovca, za katerega je nakupoval Zemljič stivo jabolčnik vino itd. ter da sta prišla dne 5. septembra 1920 z njim k Ivanu Markuciju v Drvanji, kjer so ponoči nato popivali v kleti. Okrog polnoči na 6. septembra 1920 je prišel k Lizi Kovačevići in jo vsabil na vožnjo v Maribor Mihael Zemljič, češ, da se lahko pelje z njim, poprej pa da so vozili nekaj v Benediški vrh. V resnici so se potem vozili proti Mariboru Janez Markuci, Mihael Zemljič ter še eden in jih je srečal zjutraj 6. septembra 1920 v Črnem lesu pri Sv. Lenartu Jožef Kovačič. Očitno so se

vozili imenovani zaradi tega v Maribor, da dokažeta Ivana Markucij in Mihael Zemljič svoj alibi. Ta slutnja je pravilna kajti, ko so teklo poizvedbe proti Markucijem je prišel Mihael Zemljič k Kovačevićema ter rekel, da lahko v slučaju, da tudi njega osumijo, pričata da ga je Jožef Kovačič srečal v Črnem lesu. Ugotovljeno je tudi, da so sedanji obtoženci takoj po umoru neznanega moškega postali bogati. Izpovedba Lize Kovačičeve je podprta z izpovedbo priče Ane Srol, ki pravi, da je prišel v kritičnem času Ivan Markuci, na polje ter pravil, da imajo doma nekakega gospoda, ki šteje denar. Značilno pa je izpovedba priče Franceta Role, ki pravi, da je Jožef Markuci mnogo popaval in zapravljal denar ter da je nekakega večera pri njem pripovedoval, kako se je vršil predmetni umor. Pravil je, da so onega človeka umorili štiri prokleti Bačkovič t. j. Ivan in Ana Markuci ter Mihael Zemljič, ki so iz Bačkove. Ko si je namreč v kleti natakal neznanec pijačo in bil pripogojen k sodu, so ga udarili s sekiro po glavi od zadaj, ga vrgli na to na voz in ga pokrili z vrečami, da bi ne bilo sumljivo ter ga zapeljali nato v Benediški gozd. Poprej pa da so ga še obrili in preoblekli v vojaško bluzo, denarja da je imel 80 tisoč goldinarjev. Ta izjava pa se popolnoma strinja z zdravniškim izvidom, Navzlic temu da so obtoženci odločno zanikali dejanje in skušali dokazati svoj alibi, je vendar porotno sodišče v Mariboru dne 19. septembra 1926 izreklo sodbo v tej smeri, da so Ivan in Jožef Markuci ter Mihael Zemljič krivi umora v smislu paragrafa 134 ter paragrafa 135-I in 2 a k. z. Ana Markucijeva pa v smeri paragrafa 137 kazenskega zakona.

Zoper sodbo vložena ničnostna pritožba od strani obsojencev pa ni imela uspeha. Ko je postala sodba pravomočna je stvar nekoliko časa mirovala, nato pa sta zahtevala meseca novembra 1933 obsojenca Mihael Zemljič in Ivan ter tudi Jožef Markuci, obnovitev kazenskega postopanja in je okrožno sodišče v Mariboru izreklo dne 18. septembra 1934, da je obnova kazenskega postopanja v pogledu obsojenih Ivana in Jožefa Markucij ter Mihaela Zemljiča zaradi hudodelstva zavrnjena roparskega umora umestna in to v glavnem radi tega, ker da navedba glavne obremenilne priče Stefana Gečka ni povsem zanesljiva. Izvršen je bil 28. marca 1935 oglel na licu mesta in je prišla sodna komisija do zaključka, da je nemogoče z vsjo sigurnostjo razločiti in opaziti kaj se godi na dvorišču, posebno ne spoznati oseb, ki se na dvorišču nahajajo in predmeta, ki ga nosijo. V najboljšem slučaju da se mora reči, da je zmošta ne samo mogoča, temveč verjetna.

Navzlic vsem tem zaključkom pa vztraja državno tožilstvo pri svoji obtožbi. Kajti nemogoče je, sedaj napraviti oglel pri popolnoma drugih razmerah. Priča Stefan Geček vztraja tudi sedaj pri svojih trditvah in ni nobenih dokazov za to, da bi bil priča govoril dosedaj neresnico. Možno je, da je po tolikih letih nekaj pozabil, toda to, kar je prvotno trdil, to je smatrala tudi kasarja za resnično. Tudi ni nobenih protidokazov za to, da bi bil priča Franc Rola krivo pričal. Če pa se tej priči verjame, je bilo dejanje izvršeno tako, kakor je obtoženi Jožef Markuci pravil in kar je potrdil tudi Stefan Geček. On trdi, da so bili moški, pozneje se je izkazalo, kdo so to bili. Vsi pa so postopali sporazumno kajti vedeli so, zakaj ga in hoteli so to tudi izvršiti, pri čemer je vsemu, kdo je prizadejal smrtne poškodbe neznanec. Tudi je značilno, da se obsojena Ana Markucijeva ne pritožuje. Ako se vse to upošteva končuje obtožnica, se mora priti do zaključka, da so imenovani obtoženci izvršili nam neznan umor iz koristljubja in je zato obtožba utemeljena.

Razprava bo trajala predvidoma tri dni.

Radikalna zajednica prijavljena

Beograd, 20. avgusta. Včeraj so v notranjem ministertvu prijavili novo politično organizacijo kraljevine Jugoslavije, ki se bo imenovala Jugoslovenska radikalna zajednica. gg. Radonič, vsučiliški profesor v Beogradu, Mehmet Behmen, odvetnik iz Sarajeva in Radomir Spasović, predsednik združenja pekov kraljevine Jugoslavije.

Izročili so g. notranjemu ministru prijavo za ustanovitev jugoslovenske radikalne zajednice. Radikalni so za med-

drugimi od bivše radikalne stranke gg. Aca Stanojevič, dr. Milan Stojadinović, Misa Trifunović, Ante Radonič, dr. Jovan Radonič, dr. Peveš, Momčilo Ninić, Ranko Trifunović, Krsta Milić. Od bivše Slovenske ljudske stranke dr. Anton Korosec, dr. Nedžad, dr. Leskovar, dr. K. Kovac, v imenu marksistične organizacije a dr. Spaho, dr. Behmen in dr. Hranica. Ostali člani kraljevske vlade na posebno željo predsednika vlade prijave niso podpisali.

DNEVNE VESTI

— Priprave za veliko jadransko razstavo v Ljubljani. V Ljubljano je že prispelo odposlanstvo naše vojne mornarice, ki bo organizirala na veliki jadranski razstavi na velesejnu velik vzoren oddelek. Pripravljali so tri vagonce razstavnega gradiva, prišlo je več oficirjev, podoficirjev in moštva, da je sejmische naenkrat dobilo ne- navadno lice. Na razstavi naše vojne mor- narice bomo videli mnogo zanimivost, med njimi tudi hidroplan, ki je z njim potoval njegov kralj Aleksander.

— Kongres naših gozdarjev. Od 15—17. septembra bodo zborovali v Splitu naši gozdarji. Na kongresu se jih zbere nad sto. 16. septembra si ogledajo Marjan in iskopnine v Solimu, po kongresu pa odpo- tujejo v Jelso, od koder pridejo več izle- ... v bližino okolico.

— Izlet planincev v Dubrovnik. Prometni minister je na prošnjo uprave Saveza pla- ninskih društev odobril za udeležence X. kongresa ter s tem združenega izleta pla- nincev v Dubrovnik sledenče vozne olajšave: popust od 75% za skupine od najmanj 10 oseb ter popust od 50% za posameznika, ki potuje na kongres v Dubrovnik. S tem je omogočeno, da se izletnik pelje po eni progi ter se vrne v drugi smeri. Posebne izkaznice dobe udeleženci v pisarni SPD v Ljubljani. Aleksandrova cesta 4, kjer dobijo tudi vse potrebne informacije. Kas prijave je nadalje do sobote 24. t. m.

— Kongres združenja učiteljev za de- fektne deca v Ljubljani bo 23. in 24. av- gust. Prometni minister je dovolil za vse člane, ki se udeležijo kongresa. 75 odstotni popust od 21. do 27. avgusta. Udeleženci kongresa kupijo na odhodni postaji polo- vično vozovnico in zahtevajo pri blagajni železniškega legitimacija. Vozovnica velja za brezplačni povratek in se torej ob prihodu v Ljubljano ne sme oddati. Pri povratku mora biti na železniški legitimaciji potrdi- lo predsednika skupščine, da se je član zdru- ženja skupščine udeležil.

— K ustanovnemu občnemu zboru po- sestnikov novih hiš obveščamo naše čla- ne in druge posestnike v dravski banovini, da je bilo navzočih na občnem zboru okrog 40 oseb, med temi so bile družine z več družinskimi člani. Udeležilo se ga je tedaj okrog 1% ljubljanskih in okoliških hišnih posestnikov novih hiš. Nihče ni bil vprašan, če je že član tega društva in je več tam navzočih naših članov prišlo prostovoljno nam sporočiti, da ostanejo še nadalje pri naši organizaciji. Zborovanje bi bilo potekalo mirno, če bi predsedujoči ne bil takoj začetkom javni, da ne bo dobil besede noben posestnik starih hiš in zlasti ne predsednik podpisanih organizaci- cij, ki bi stvarno dokazal napačna izjava- nja nekaterih gozdarjev. Vsa predse- dnika Pokrajinske in Glavne zveze društev hišnih posestnikov iz vse države bi bil moral dobiti besedo, ker zastopa vrhovno organizacijo hišnih posestnikov. Da ovr- žemo vse izražene trditve nasprotnikov s našim delu, bomo sicerili v kratkem v Ljubljani veliko zborovanje vseh naših or- ganiziranih članov. Prilpomnimo, da no- vo društvo ne more biti nič člen naše Pokrajinske zveze, niti Glavne zveze kra- jevine Jugoslavije, ker more biti v vsak- km kraju samo eno društvo hišnih posest- nikov član Zveze. Na tem občnem zboru sprejete resolucije so naše etare zahtev- katere smo že večkrat predložili minist- rstvu in drugim oblastem. Glavna zveza društev hišnih posestnikov kraljevine Ju- goslavije, Pokrajinska zveza za Slovenijo v Ljubljani in Prvo društvo hišnih po- sestnikov v Ljubljani.

— Čas svežih paradiznikov nas opozarja, da so makaroni in spageti — **Peklatote ali jajnine** — pripravljene s paradizni- kovcema omako, zelo točna in okusna jed. Gospodinj, pripravite svoj družini več- krat to osvežujočo, ceneno jed!

— Konkursi in prisilne poravnave. Dru- štvo industrijev in veletrgovcev v Ljub- ljani objavlja za čas od 1. do 10. t. m. sledenče statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo lanskega leta). Otvorjeni konkursi v dravski banovini 2 (1), v savski 1, vardarski 1, razglašene prisilne poravnave izven konkurza v savski banovini — (2) v vrbski — (1), v drinski — (1), v dumavski — (2), v var- darski — (1), končana konkurzna po- stopanja: v dravski banovini 1 (2), v sav- ski — (1), v drinski — (3), v dumavski 1 (1), v moravski 1 (—), Beograd, Ze-

mun, Pančovo 1, potrjene prisilne porav- nave v dravski banovini 1 (4) v savski — (1), v vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančovo 1 (—).

— Razpisana služba banovinskega ce- zarjenja na osnovi § 31 zakona o banski starji. Banovinska uprava dravske banovine upravlja v območju soseske cestnega od- bora v Ptuju službeno mesto banovin- skega cestarja in sicer: na banovinski ce- sti II/253 Trbegovci-Moste-Pacinje-Do brava osek km 8.000 do km 15.950. Pro- siliči za to mesto morajo izpolnjevati po- goje iz čl. 2 uredbe o službenih razmer- jih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 50 let. Javnostno pisane prošnje je vložiti najkasneje do 31. avgusta 1935 pri sreskem cestnem odboru v Ptuju.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, stalno vreme. Ve- čeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani. Najvi- šja temperatura je znašala v Skoplju 31, v Splitu 30, v Beogradu 29, v Sarajevu 28, v Zagrebu 26, v Ljubljani 21,4, v Mariboru 21, v Rogški Slatini 20. Davi je kazal barome- ter v Ljubljani 766, temperatura je znašala 16,2.

— Poneaščeni posestnik in mesar Jo- že Godnov iz Tržiča ni postal žrtve Go- ricanovega avtobusa, kakor smo poročali večraj, temveč ga je povozil osebni avto- mobil. Pogreb pokojnika bo danes ob 16.30 izpred mrtvašnice ljubljanske bol- nice.

— Zaradi lepe vdove ga je ubil. V vasi Junju. V juniju je bilo v naši državi za- varovanih pri vseh Okrožnih uradih za za- varovanje delavcev 585.130 delavcev in na- meščencev, od teh 424.855 moških in 160.275 žensk. V primeri z majem je na- raslo število zavarovancev za 18.301, v primeri z junijem lanskega leta pa za 16.489, v primeri z junijem predlanskega leta pa za 47.935. Največji absolutni po- rast zaposlitve izkazuje OUZD v Splitu in sicer za 3.000, onih v Sarajevu za 2712, v Subotici za 2215. Nazadovanje zaposlitve izkazuje Okrožna urada v Banjaluki za 2312 in v Skoplju za 370. Porast zaposlitve izkazujejo tudi vse tri privatno društvene bolnišnice blagajne. Največji je porast pri Trgovski bolnišnici in podpornem društvu v Ljubljani in sicer za 570 članov. Pov- prečna dnevna zavarovalna mezda je zna- šala v juniju 21,56 Din, in se je znižala v primeri z junijem lanskega leta za 0,65. Celokupna dnevna zavarovalna mezda je znašala 315,36 milijonov Din proti 305,94 v maju in 315,077 milijonov v juniju lan- skega leta.

OČESNI ZDRAVNIK
DR. RAJNER BASSIN
Ljubljana, Aleksandrova cesta 4,
zopet redno ordinira.

V smrt zaradi nesrečne ljubezni. V Viro- vatici si je v nedeljo ponoči končal življenje 22 letni Vojin Crnogorac. Skrivaj se je splezal s puško v stanovanje dekleta, ki mu ni vračala ljubezni. Pokramljal je z njo, potem je pa napisal poslovilno pismo, v katerem pravi, da gresta skupaj v smrt. Pomožil je svoji izvoljenici pismo, da bi ga podpisala, ta čas je pa dekletu zbežalo iz sobe v strahu pred smrtjo. Fant si je pa junaško pogнал kroglo v glavo in obelžal mrtov.

— Mož odrezal ženi ušesa in nos. Kmet Marko Djuričič v bosanski vasi Boku je imel svojo ženo že delj časa na sumu, da ga vara s sosedovim sinom. V soboto sta se z ženo zopet sprla in čim se je zmračilo jo je odvlekel na njivo za hišo, kjer jo je privezal k drevesu, potem ji je pa najprej z nočem odrezal ušesa in ko je bilo to opravl- ljeno, so prišla na vrsto ušesa in nos. Nesrečno ženo so odpeljali v bolnico, moža pa aretirali.

— Samonar na parniku. V nedeljo zvečer so našli v morju blizu Sibenika truplo 25 letnega Miloša Jakliča, odvetniškega pri- pravnika iz Velike Kikinde. V sredo se je odpravil iz Sušaka v Split, a njegovo truplo je ležalo v morju že dva dni. Blizu Sibenika se je Jaklič ustrelil in padel v morje. Stati je moral nekje zadaj na parniku, da ga ni nihče videl.

Zaradi lepe vdove ga je ubil. V vasi Ivanec blizu Krizevcev je kmet Josef Ra- dotović iz zasebe ubil s kolom sosedu Lju- devitka Majdaka in se sam prijavil orožni- kom. Oba sta bila zaljubljena v lepo vdovo in obema je ljubezen vračala. Radotović

pa s tem ni bil zadovoljen in je svojega tekmeča ubil.

Medvedje napadajo živino. Iz Banja Luke poročajo, da so se pojavili v okolici vsaj kiljoškega okraja medvedje, ki delajo kmetom škodo. Medvedje napadajo ovce, v nedeljo je velik kosmatin raztrgal kmetu Mariku Jukiću v vasi Jaruci celo kravo. Kmet je odhittel v vas po sosedu, a predno so se vrnili je on medved s svoj- jim plemenom že izginil.

Zvočni kino Ideal
Samo še danes
ob 4. 7/4. in 9/4. uri.
ponovno in Ljubljani
ŽIVELE ŽENE
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.

— Letošnji jesenski velesejem. Ljubljana v jesen bo prirejen od 5. do 16. septem- bra v znamenju našega pomorstva. Največja prireditelj v okviru tega velesejma bo ve- lika Jadranska razstava, ki bo pokazala vse, kar je v zvezi z našim morjem in obmor- skim življenjem. Jadranska razstava bo zelo obsežna, saj bo zavzemala 3/4 velesejmskega prostora, ki meri 40.000 m². Poleg Jadrans- ke razstave bomo imeli še druge posebne razstave, ki bodo obsegale industrijo, obrt, arhitekturo, esperanto, perutnino, kunece, ko- ze, ovce itd. Tako bo letošnji jesenski ve- lesejem vsestransko bogat in pester ter bo točna slika prirednje in tihga snovanja ter smotrnega dela naših ljudi.

— Olajšave udeležencem ljubljanskega velesejma v pomorskem prometu. Za obisk jesenskega ljubljanskega velesejma, ki bo od 5. do 16. septembra so dovoljene sledenče olajšave: Jadranska plovidba d. d. Sušak, je dovolila udeležencem vožno olajšavo na ta način, da se vozijo v višjem razredu, pla- čajo pa ceno nižjega razreda. Ugodnost velja za dopotovanje od 31. avgusta do 16. sep- tembra, za povratek od 5. do 21. septembra. Dubrovačka plovidba a. d. Dubrovnik, je priznala iste ugodnosti v času od 20. av- gustu do 20. septembra. Zetska plovidba a. d. Cetinje, je dovolila 50% popust na vseh svojih parnikih od 20. avgusta do 20. sep- tembra.

— Važnost esperantskega jezika je poseb- no velika v tujko - prometni propagandi. Potom tega svetovnega jezika se namreč izvaja jako intenzivna propaganda, zlasti v inozemstvu za obisk prirodnih krasot na- še domovine. Slovenski esperantisti hočejo najširši javnosti pokazati svoje delo in v ta namen prirejajo esperantsko razstavo v okvirju letošnjega jesenskega Ljubljanskega velesejma od 5. do 16. septembra.

Iz Ljubljane

— Iz Velcejevo je bil v nevarnosti. Ko je večraj gorela pri-ava tako zvanega Ce- kinovega gradu, so bili v nevarnosti tudi velesejmski paviljoni. Ako bi veter zana- šal utrinek nad velesejmšče, bi se prav lahko vnelo s lepenco krite strehe. K arečji je pa tudi rosilo in bilo je mirno, brez vetra. V mnogo večji nevarnosti je bil ve- lesejem, ko je pred leti pogorela na njem stalna higijenska razstava. Vendar večraj ni bila povsem brez podlage bojazen neka- terih, ki so se bali, da bi požar ne začel divjati še na velesejmu.

— Iz Zopet požar? Ljubljancani so se davi nekaj minut pred 8. zopet prestrašili, ko je zadonel na Gradu topovski strel. Vzemir- jeni so še od večrajšnjega požara, zato jih je še tem bolj vznemiril signal za alarm prostovoljnih gasilcev. K sreči pa ni začelo nikjer znova goreti, le na pogorišču pri Cekinovem gradu še vedno niso mogli po- vsem zadušiti ognja. Poklicni gasilci so bili vsi noč na kraju požara in ker so delali večraj ves dan, so bili danes še silno utru- jeni. Zato so poklicali na pomoč prostovolj- ne gasilce, ki jih ne morejo drugače skli- cati kakor s signalom, s topovskim strelom.

— Iz Rimskem zidu, kjer bodo naredili nov park in v splošnem uredili vso okolico z zidom vred, so zdaj zaposleni šele štirje delavci mestnega vrtnarstva in nekaj de- lavcev cestnega nadzorstva. Vrtnarski de- lavci sejejo prst in jo nasipavajo ob zidu, kjer bodo zasajene cvetice in drevje, ce- stni delavci pa polagajo robnike, ki bodo ločili grede od hodnika vzdolž zidu. Vse delo bo končano letos le, če bodo zaposli- deli časa vsaj 80 delavcev.

— Iz »Dogodkic na ulicah. Naenkrat kakor bi trenil z očesom, se prične nekje na uli- ci zdaj v tem delu, zdaj zopet v drugem delu mesta, največkrat pa v središču, zbirati množica. Ljudje zavohajo senzacijo zato hi- te k njim še drugi. Človek bi mislil, da se podira svet, slednjč se pa izkaže, da je ne- rodna ženska strela po tleh vročico češpelj,

ki jih mora ikatki pod nogami radovedne- šev ali kaj slinčnega. Ljudje se ne umikajo ne tramvaju ne vozovim in avtomobilom, promet ovirajo in lastno zavabo, a na nemo- lno jeso vozovnik pa tudi varnostnih organov, ki v takih primerih ne morejo nesar ukre- niti. Klasični ljubljanski »firbeci bi mnogo izgubili na veljav, če bi postali ljudje na ulici nekoliko bolj občirni in disciplinirani. Taki »dogodkic na ulicah večkrat povzro- čijo prometne nesreče, katerim pa iščejo ljudje potem krivice vse druge, kot bi jih morali.

— Iz Otroci; druge počitniške kolonije ljub- ljanskih mestnih nameščencev se vrnejo s 24 dnevnega letovanja v Kamni gorici jutri v sredo 21. t. m. ob 18. z avtobusom pred Mestni dom. Roditelje vabimo, da pridejo po svoje hčerke.

— Iz Vpisovanje v I. razred obrtno - nada- ljevalnih šol v Ljubljani. Šolski odbor obrtno nadaljevalnih šol v Ljubljani obvešča moj- stre, vajence in starše, da je vpisovanje v I. razred obrtno - nadaljevalnih šol ljubljanskih v nedeljo, dne 25. avgusta t. l. Pouk v prvem razredu se prične prve dni septem- bra. Dan in uro izvedo vajenci pri vpisova- nju. Vpisovanje v ostale razrede obrtno - nadaljevalnih šol se bo vršilo koncem sep- tembra in pouk teh razredov se prične s pri- četkom oktobra.

— Iz Maturanti gimnazije in realke iz leta 1900, ki žive v Ljubljani, ali bližini, naj pridejo ponovno v četrtek 22. t. m. ob 1/39. uri zvečer k »Sestici, da se definitivno do- govornico o dnevu proslave 35 letnice naše mature.

— Iz Šolski odbor Zdrženja trgovcev v Lju- bljani naznanja, da se vrše popravni izpiti na trgovski nadaljevalni šoli dne 2. septem- bra 1935. ob 2. uri popoldne. Vpisovanje no- vincev v I. razred se vrši dne 3. in 4. sep- tembra t. l. v prostorih Zdrženja trgovcev vsakokrat od 9 do 12. ure dopoldne. Vsa prijavitelja mora predložiti spričevalo, da je dovršil najmanj tri razrede srednje ali me- šanske šole ali pa višje narodno šolo. Pri vpisu predloži vsak zadnjo šolsko in zdrav- niško spričevalo. Vpisovanje v ostale razre- de bo 3. in 4. septembra t. l. istotam, vsa- kokrat od 2. do 5. ure popoldne. Vpisu se mora izkazati vsak z lanskim spričevalom in plačati predpisano šolnino v znesku Din 500.- Novinci pa plačajo poleg te šol- ne še Din 100.- vpisnine. Redni šolski pouk se prične dne 9. septembra t. l. ob 2. uri popoldne. Natančni raspored bo razviden na šolski deski.

— Iz Jugoslovensko češkoslovska liga v Ljubljani prosi vse, ki jih je povabila na poslovilni večer konzula ing. Ševčiča za četrtek ob 20. v »Zvezdic, da se prijavi- jo v pisarni dr. E. Stareta, predsednika lige, v Knafjevi ulici do četrtega dopoldne, do 10. Prav tako se naj prijaviijo vsi, ki morda niso prejeli po pomoči vabila.

— Državni konservatorij v Ljubljani. Vpisovanje za šolsko leto 1935-36 se bo vršilo v dneih od 7. septembra dne- vom od 9.—12. ure v kons. pisarni v Go- spodski ulici št. 8-I. Vse podrobnosti so ob- javljene na razglašeni deski v veži zavoja.

— Za okrasitev hiš za časa IV. kongre- sa Jadranske straže se bodo prodajale v Ljubljani okusno izdelane zastavice za okna s emblemom JS. Te zastavice bodo po 3 Dni kos, kdor pa jih vzame 10 ali več, pa po 2,50 Din. Prodajali jih bodo inka- sandi mestnih podjetij, tako da stranke ne bodo imele s tem nobenih posebnih potov. Zastavice so zelo lepe, zaradi plemenitega namena — čisti dobček je namenjen za zgradbo doma na Jadranu, ki bo služil na- ši bolni in siromašni deci — pa upamo, da bo ljubljansko občinstvo rado segalo po njih ter tako dostojno okrasilo svoje domo- ve za kongres Jadranske straže.

— Mestna ženska realna gimnazija. Po- prvni izpiti, višji in nižji in vsi drugi se bodo vršili od 29. do 31. t. m. po navodilih na deski. Vpisovanje za gojenke od 2. do 8. razreda, ki so bile že na zavodu, 3. sep- tembra; za gojenke, ki žele na novo vsto- piti v 2. do 8. razred, pa 4. septembra.

— Pevski zbor Glasbene Matice: Dre- vi ob 20. vaja mešanega zboru.

Iz Trbovelj

— Sprejem gojenk v gospodinjstvo šole: Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb v Trbovljah sprejme za šolsko leto 1935/36 24 učenk v gospodinjstvo šole. Prošnje je vlo- žiti pri odboru do 28. avgusta. Prosilke naj prilžijo spričevalo o dovršeni šolski obvez- nosti. Pri sprejemu imajo prednost starejše.

— Concert delavskega pevskega društva »Zarje« v nedeljo zvečer je priredilo tukaj- šnje delavsko pevsko društvo »Zarja« pevski koncert, ki je izredno dobro uspel. Tokrat je zbor priredil koncert na vrtu gostilno Šuln, sodeloval je pa tamburaški zbor »Koloc.« Zarja je od zadnjega koncerta teh- nično zelo napredovala, tako da se zbor, ki

ga tvorijo večinoma delavci, lahko prištevava med najboljše delavske pevске zore v drav- ski banovini. Zbor je žel zasluženno prizna- nje, ki pa gre seveda v prvi vrsti neumor- nemu pevovodji g. Dolničarju, ki je zbor v razmeroma kratkem času spravil na tako odlično višino.

— Banovinska cesta Trbovlje — Sav. do- lina sapra: Radi rekonstrukcijskih del na banovinski cesti Trbovlje — Marija Reka je cesta v odseku od kraja Marija — Reka do prelaza nad Podmejo do 30. septembra za- prta za avtomobilski kakor tudi težki tovorni promet. Možen je samo promet z lahki- mi vprežnimi vozovi do 400 kg teže.

— Sola za zdravstvene pomočnike: V Beo- gradu bo s 1. septembrom otvorjena šola za zdravstvene pomočnike. Uprava te šole sprejema učence z dovršeno 4 razredno srednjo ali mešansko šolo v starosti nad 18 in pod 26 leti. Sola traja eno leto. Po končani šoli lahko dobe učenci namestitev pri higijskih ustanovah ali pri javni zdrav- niški službi obče uprave, kakor pri pobija- nju nalezljivih bolezni ali tržno nadzorstvo itd. Tozadevne informacije in točna navodi- la daje občina. Prilglasti se je do 25. t. m.

— Delitve zadnjega preostanka moke: V ponedeljek, 26. t. m. bo razdeljen med delav- stvo preostanek moke iz druge delitve. Tu- di ta preostanek bo razdeljen po ključu, ki ga je določila za delitve prvega preostanka II. skupina rudarske zdruge.

— Tabor koroskih legionarjev na Sv. Planini: Tukajšnji glavni odbor Legije ko- roških borev je sklenil prirediti tudi let- nos velik tabor na Sv. Planini. Na tabor bo povabljeni narodna obrambna in druga narodna društva, zlasti pa koroski borei. Sodelovala bo tukajšnja železničarska godba- pevski zbori, i. dr.

ELITNI KINO MATICA
Tel. 21-24 Samo še danes
Te. 21-24 ob 4. 7/4. in 9/4. uri.
ruska večopereta
Pastir Kostja
Nov Paramoutov žurnal.

Komisarji za pregled sadja

Ljubljana, 20. avgusta.
Na podstavi čl. 25 pravilnika o kon- trolli presnega sadja namenjenega za iz- voz z dne 3. junija 1931, Sluz. list št. 208/47 iz 1931 ter čl. 22 pravilnika o tr- govini s suhimimi slivami in marmelado z dne 3. junija 1931, Sluzbeni list 350/63 iz 1931 in po izkazani potrebi ter pred- ložu zainteresiranih trgovskih in združ- nih organizacijah je postavila banovinska upr. za pregled izvoznega sadja nastop- ne komisarje: Za nakladalne postaje ob železniški progi Polzela Sočanji: Košan Ivan, posestnik in Družinarju pošta So- stanji, za nakladalne postaje Pesje-Vele- nje-Paka: Stopar Vinko, nadučitelj v Ve- lnju, za nakladalne postaje ob železniški progi St. Jurij-Grobelno in Ponikva: Var- djan Fran, strok. učitelj na kmetijski šo- li v St. Juriju ob južni železnici, za na- kladalne postaje Slovenska Bistrica-Prag- ssko: Goranjak Vinko, narodni poslanec in ekonom v Slovenski Bistrici, za naka- dalno postajo Pevnica-St. Ilj: Memortija Stanko, ekonom v St. Ilju v Slovenskih goricah, za nakladalne postaje od Mo- škanjcevo do Ormoža: Košir Ivan, sreski kmet, referent v pok. v Podgorah pri Vel. Nedelji, za nakladalne postaje ob že- lezniški progi Limbuš-Fala: Šumenjak Janko, upravnik banovinske tlesnice v Pečrah, pošta Limbuš, za nakladalne po- staje od Sv. Lovrenca-Trboj: Mravljak Ivan, ekonom in sadjar v Vuhredu, za na- kladalno postajo Središče: Kolarič Anton, predsednik občine Središče, za nakladalne postaj ob žel. progi Dučevci-Gor. Radko- na Glazer Joško, upravnik banovinske tra- nce v Kapeli, pošta Slatina Radenci, za nakladalno postajo Gor. Cmurak: Šuman- delj Josip, ekonom v Velici,
V vseh ostalih krajih, ki niso navedeni, kakor tudi v primeru osebnih izprememb zgoraj imenovanih, vrše posle komisarja za pregled in razredbo izvoznega sadja pristojni sreski kmetijski referenti. Ta odredba velja do nadaljnjega in se z njo izpremeni dosedanja odredba v tej stvari.
Za svoje delo sprejemajo člani komisij- je, komisarji in sreski kmetijski refe- renti nagrade v znesku Dn 80.— na dan, iz sedetdeset državnega budžeta. V kra- jih, za katere ni postavljen komisar, vr- šijo pregled in razredbo pristojni organ ob izvoznikovih stroških za pot.
Komisije in komisarji vrše posle po do- ločitih III. odd. čl. pravilnikov.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ENTEL — AZUR — PLISE
Izvrši ekspres
MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
(poleg hotela Štrukelj)

Cisto in snežno belo Vam na- pravi kopja, v splošno zadovolj- stvo, ki ga ku- pite pri
SIMENC HINKO
Rešilna c. 2. pri Zmajskem mostu.

Za šolarje dobra in cenena oblačila si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra ce- sta 14. 4/L
Tovorni avto Fiat 501. nova pnevmatike vse popolnoma v dobrem stanju prodam. Vsa- mom v račun kakršnokoli blago ali pa ramentam za dobro ohranjeno motorno ko- lo. J. Plut, Šmarje p. Jelšah 2492

KUPIM
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din
Kupim puško dvocevko v dob- rem stanju. Pomolbe na ogl. oddelek pod »Hamerleska 16« 2491

STANOVANJA
Dve dijakinji ali dijaka in dijakinjo sprejemam v popol- no oskrbo v bližini gimnazije na Poljanski cesti. Oskrba dobra, nadzorstvo strogo. Na- siov v upravi lista.

MANJ SKRBI - VEČ VESELJA

Makulturni papir
proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafjeva ulica šte. 5

Otroški kostimi
po raznih cenah že od Din 60 dalje.
Dobre, trpežne in cenene so samo

TIVAR OBLEKE
za vse otroke!

Ose naše inserente
oljudno opozarjamo, da sprejemamo oddaje oglasov za naš list vsak dan le do 9. ure zjutraj za dotični dan, priporočamo pa, da nam jih oddajo po možnosti še dan prej, da bi jih mogli pravočasno in lepo sestaviti.
Uprava »Slovenskega Naroda«

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Cerkev, kamor gre lahko pol Ljubljane

Po sledovih Primoža Trubarja — Najvišji cerkveni zvonik na svetu

ULMSKA KATEDRALA

Ljubljana, 20. avgusta. Jutro desetega dne je nas zopet pozdravilo z dežjem. Sploh je nas spremljalo slabo vreme vso pot od Belforta in nas pripravilo ob marsikateri užitek, posebno v Ostendu. V tujem mestu nimaš v dežju kaj početi, vesel si, če moreš hitro naprej. Tudi mi smo bili veseli, da je Eric že čakal pred hotelom z avtobusom in da je šlo naprej proti Ulmu. Vreme vpliva na človeka, težko si dobre volje, če dežuje, če se vreme po več dni neprestano kisa. Slabe volje baš nismo bili, le nekam tiho je bilo vse v našem avtobusu in kimali smo še bolj, kakor vrnaravati, celo dopoldne, ko so bili vratovi drugače še dokaj trdni. Naše potovanje se je nagibalo h koncu, a doma je imel vsak izmed nas nekaj, kar ga je vleklo nazaj. Človek je pač tako ustvarjen, da ga vedno vleče tja, kjer stalno prebiva, pa naj bo zunaj v svetu še tako lepo in prijetno. Navadiš se svoje postelje, svoje pisalne mize, svojega vsakdanjega izprehoda in svojega kofetka, pa hodijo za teboj kamorkoli se napotiš. A navada je železna srjaka.

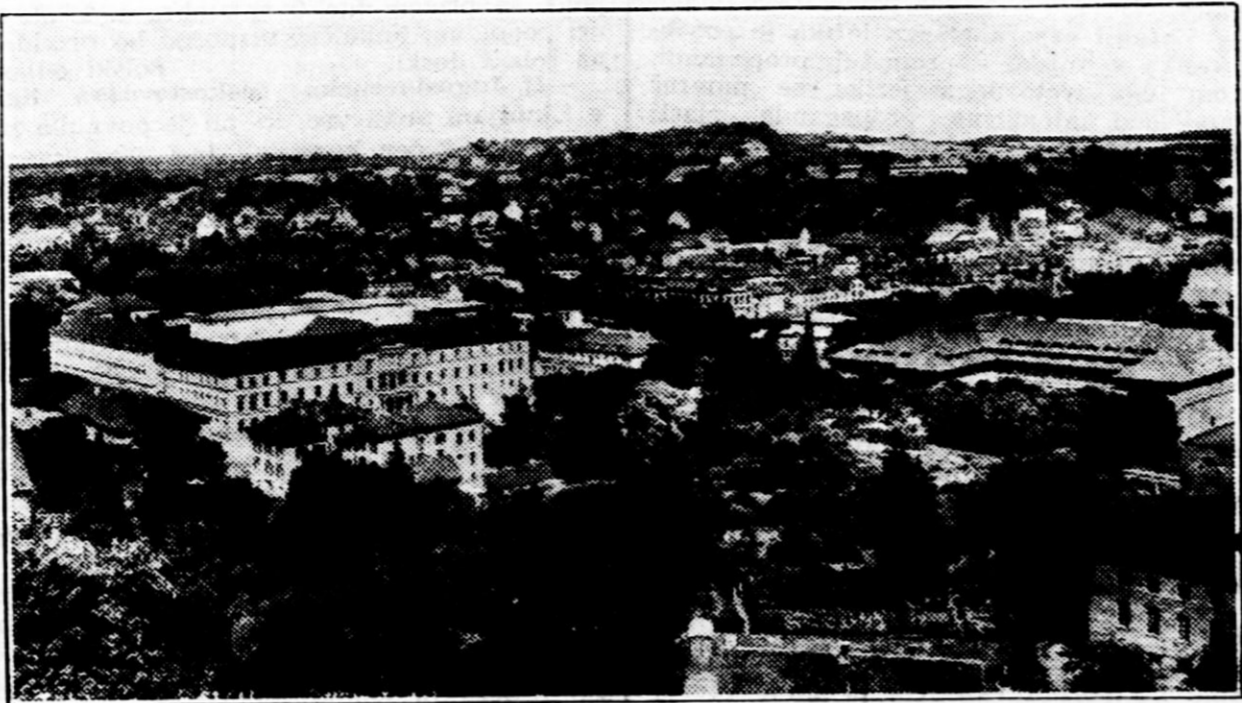
Nič posebnega nismo videli od Stuttgarta do Tübingena. Tam smo se pa ustavili, ker smo vedeli ali slišali, da je v tem mestu učil na univerzi naš slavni rojak Primož Trubar. Tudi umrl je tu in pokopan je nekje prav blizu mesta, a žal nismo utegnili stopiti na njegov grob. A morda bi ga tudi ne bili našli, ker Trubarjevega imena noben nemški leksikon in noben nemški vodič ne pozna. Po sledovih Primoža Trubarja smo se vozili, a videli jih nismo nikjer. Krivi smo deloma tudi sami, da nas Nemci tako malo poznajo, saj nismo storili takorekoč nič, da bi nas bolje poznali. Če bomo znali popraviti zamudeno, bodo morda tudi Nemci v doglednem času vedeli, kdo je Trubar, kje se je pripravil na svoje reformatorsko delo in kje počivajo njegovi zemski ostanke. Pač ti pa v Tübingenu radi pokažejo hišo, kjer je bival in umrl Uhländ. Tudi Tübingen ima zelo staro univerzo in v veži smo videli po stenah kaj čudne podobe. Naše dame so sramežljivo povešale oči. Na prvi pogled bi človek mislil, da ima pred seboj upodobljene orgije, v resnici gre pa le za prizore, ki jih je tako lepo opeval rimski pesnik Ovid. Malo smo se pomudili v avli univerze in v so-

sedni cerkvi, kjer smo videli starinske grobnice nemških knezov in vitezov z vsemi otipljivo prikazanimi vrlinami njihovih v prah izpremenjenih prebivalcev, potem je pa šlo naprej proti Urachu.

Za Heidelbergom smo videli prvo in tudi zadnji vas v Nemčiji, kjer leži gnoj ob cesti kakor v Franciji. Od Tübingena do Reutlingena te pozdravlja jo ob cesti švabski gradovi, rojstni kraji Hohenzollernov, Habsburžanov, Staufovcev in drugih vladarskih rodbin. Kakor orlovska gnezda so ti gradovi in še zdaj čutiš ob pogledu na njihove zobate stene in vitke stolpiče, kako ostrih kljunov in krempljev orli so se dvigali iz njih. Reutlingen je važno industrijsko mesto Württemberske, močno je razvita tu zlasti strojna, kovinska in tekstilna industrija. Navzlic industrijskemu značaju je pa ohranilo mesto svoje slikovito srednjeveško lice. V Urachu smo se ustavili ne morda zaradi slovitega vodopada ali zlatega dvorane v uraškem gradu, temveč zaradi kript. Tu smo končno pri onem lepem izrazu, ki smo ga morali izumiti ali če hočete odkriti, če smo hoteli spraviti svoje telesne potrebe v sklad z dostojnostjo, ker je bila naša družba mešana. Ze zadaj nekje v nekem belgijskem mestu je nekdo prvič rabil ta izraz, ko je Eric na splošno željo ustavil, da smo izstopili in se porazgubili na vse strani. Potem smo pa vso pot govorili o iskanju kript, kadar je bilo treba zadostiti telesnim potrebam. Nekateri so seveda v naglici zavili kar v bližnjo restavracijo, toda

V Ulmu je nas čakalo kosilo, Ker smo pa prispeli dokaj zgodaj, smo si lahko prej še ogledali mesto. Tu je nas pozdravila naša Donava ki je pa seveda še majhna. Pri Ulmu se izliva v Donavo reki Iller in Blau. Ulm šteje nekaj čez 50.000 prebivalcev in je eno najstarejših nemških mest. Slovi zlasti po svoji znameniti katedrali z najvišjim cerkvenim stolpom na svetu, visokim 162 m. Za kölnsko katedralo je ulmska tudi največja, saj je v nji prostora za 28.000 ljudi, torej za polovico Ulma ali Ljubljane. Pa je samo zvonik in ogromna cerkvena dvorana iz 14. stoletja, temveč tudi čudovito lep kor, bisere skulpture, lesoresov in slik na steklu hrani ta cerkev. Prižnica je lesorez, kakršnih je malo na svetu, krstni kamen je filigransko delo iz kamna, da bi lahko po cele ure stal v nemi občudovanju pred njim. Orjaške orgle so v skladu z drugimi znamenitostmi te cerkve, med katere se po pravici prišteva tudi iz leta 670 izvirajoči kip sv. Otmarja. Radi bi se bili povzpeli na vrh zvonika, pa so nas opozorili, da bi rabili dobro uro za pot gori in nazaj. Toliko časa pa nismo imeli in tako si tega užitka nismo mogli privoščiti.

Ni zlepa mesta na svetu, ki bi kazalo tako starinsko lice, kakor Ulm. Neka naša dama je brž pripomnila, da bi za vse na svetu ne hotela živeti v tem mestu, ker v njem preveč diši po plesni. Hišice so zgrajene tako čudno, da mole podstrašja in ves zgornji del do višine strehe skoraj za pol metra naprej, kakor da se hoče hišica prekucniti na glavo. Kdor ni vajen, bi v taki hišici zgoraj ne mogel mirno spati, ker bi se bal, da bo vsak čas zgrmel s streho vred na tla. Na trgu, kjer so že v najstarejših časih prodajali prašice, smo videli na steni neke hiše kaj čuden napis. Glasi se: »Auch auf dem Markt der Säue, gibts echte deutsche Treue.« (Tudi na svinj-

POGLED NA TÜBINGEN

tam so jim na vprašanje glede gotovega prostora odgovorili, da je treba najprej kaj konzumirati in šele potem se sme tudi »producirati«. To pa samo mimogrede, ker končno tudi spada k stvari. Urach je enako kakor Tübingen tesno zvezan z imenom našega Primoža Trubarja.

Med Urachom in Ulmom smo morali čez precej visok hrib in tu smo videli, kako Nemci lepo in pametno režejo z novimi cestami vse klance in strme ovinko. Če bi imeli s porcelanom tlakovan naš Stehan ali z marmorjem prekriti naši cestni kači pri Smarju in nad Radohovo vasjo, bi prav nič ne pomišljali, potegnili bi novo cesto v drugi smeri, staro pa pustili z obzoru časa, naj jo razje, ker itak nič drugega ne zasluži. Mi se bomo pa čez sto let še vedno vozili po Stehanih, po možnosti pa delali še nove ali pa pošiljali za nove ceste namenjen denar nazaj v Beograd, češ, da jih imamo že dovolj.

skem trgu je doma prava nemška zvestoba.)

Obed smo imeli v »Bahnhof hotelu«, kjer so nam postregli z neko domačo, našim janjinam podobno jedjo, ki pa ni posebno dobra. Mnogo boljše hrano so imeli fotografi amaterji med nami, ko so lovili med izredno pitoreskimi hišicami in mostiči po mestu motive. To vam je paša za ljubitelje lepe fotografije, da malo takih. V Ulmu je tudi tovarna našim gasilec dobro znanih Magirus lestev. Malo je manjkalo, da nismo izgubili našega gorenjskega fanta, ki je moral tudi tu pokupiti vse razglednice, kar jih je bilo, od vsake serije vsaj po eno, da mu ni bilo treba nadlegovati fotoaparata. Imel je toliko skrbi z njimi, da je pozabil celo na datum in je trdil, da se je zmotil kalendar za štiri dni. In tako je tudi zapisal. Zakaj in kako je prišlo do te zmešnjave, vemo samo mi, drugi ne smejo vedeti.

J. Z.

Ljubezen najmlajše italijanske princese

Zenitev nadvojvode Ottona Habsburškega je padla najbrž v vodo

Mlada princesa Marija Savojska, hči italijanskega kralja Viktorja Emanuela III., se je mudila tri tedne v Londonu, kar je vzbudilo splošno zanimanje. V javnosti so začele krožiti vesti, da gre za novo poroko v vladarski hiši. To je bilo namreč prvič, da je 18 letna kraljeva hčerka tako dolgo prebivala v inozemstvu. Angleži so se vpraševali, ali se ne pripravlja morda njena zaro-

NADVOJVODA OTTO

ka. Snubačev, ki bi se smeli potegovati za roko italijanske princese, zdaj v Evropi ni mnogo. Angleški in švedski principi so protestanti, španski pa prešibkega zdravja. Kar se tiče nemških dinastij zastojuje že en predstavnik Savojskemu domu. Princesa Mafalda, starejša sestra princese Marije, se je

namreč poročila s Filipom Hesenskim. Druga hči italijanskega kralja je vzela navadnega plemiča grofa Calvi di Bergoto.

Od vseh savojskih princes je postala samo Giovanna kraljica na bolgarskem prestolu. Ali išče italijanski vladar za svojo najmlajšo hčerko svojemu rodu vrednega ženina? V tem primeru ostane samo dve možnosti, skleniti rodbinske vezi s Habsburžani ali Bonaparti. Otto Habsburški še nima posebnih izgledov na prestol. Pač je pa še mlad in lahko še počaka. Toda princesa Marija Savojska se je zopet sestala s princem Napoleonom. To je pretendent na francoski prestol in ideal francoskih Bonapartistov. On sicer nima nobenega upanja, da bi postal Napoleon IV., pač pa zavzema izjemen položaj na italijanskem dvoru že zato, ker pripada savojskemu domu. Kot deček se je igral s svojo sestrično in po cele tedne je bil gost kraljevske rodbine v San Rossore. Ta dobrodušni princ visoke in krepke postave — v kraljevi rodbini mu pravijo »velika armada« — je deležen posebne naklonjenosti mlade princese.

In govori se, da se imata najmlajša hči italijanskega kralja in Napoleonov potomec rada. Zelo pogosto sta hodila na skupne izlete po Italiji in v »Zlati knjigi« Napoleonovega muzeja sta skupaj podpisana. Italijanski kralj in kraljica pa spoštujeta v prvi vrsti čustva svojih otrok, ki so se vsi poročili iz ljubezni. Če ima torej princesa Marija res rada Napoleona, je padla v vodo zenitev nadvojvode Ottona, za katero se je tako zavzemala bivša cesarica Zita.

Mednarodni kongres fiziologov

9. t. m. je bil otvorjen v Leningradu v bivši palači ruskega parlamenta XV. mednarodni kongres fiziologov, ki se ga je udeležilo nad 1.500 delegatov. Kongresu je predsedoval nestor ruskih fiziologov genralni Pavlov, ki so mu zborovalci pridelali navdušene ovacije. V otvoritvenem govoru je Pavlov dejal, da vojna ni sredstvo za poravnavo sporov med narodi in da je srečen, da je njegova vlada nedavno izjavila, da noče niti peti tuje zemlje. Po pozdravih zastopnika vlade in predsednika leningrajskega sovjeta, ki sta naglašala, da stopa v Rusiji znanost roko v roki z delom delavcev in kmetov, je začel kongres svoje delo. Zastopani so bili skoraj vsi večji narodi, zlasti Angleži in Američani. Iz Nemčije se je udeležilo kongresa samo 10 fiziologov, iz Češkoslovaške pa 43.

Uvodno predavanje je imel Američan Cannon. Opozoril je zborovalce, da odpade v Ameriki na 130 prebivalcev samo en biolog, vendar je pa njihovo sodelovanje v splošnem napredku važno. Znanost ne more resnično napredovati tam, kjer ne vlada mir. Politični prevrati zadržujejo napredek je samo dozdeven. Anglija, Japonska, Italija in Rusija zadnje čase izdatneje podpirajo znanost, druge države so ji pa podpora skrčile. Med sovražnike znanosti spadajo tisti, ki hočejo izposlovati protinaravne zakone. Zedinjene države so ponosne, da so se temu nazadnjastvu doslej uspešno protivile.

V znanstvenem delu svojega referata je Cannon govoril o najaktualnejšem vprašanju, namreč o prenašanju živčne razdraženosti potom kemične snovi. Če razdražimo simpatični živec, izloča ta živec kemično snov. Doselej se je mislilo, da je to adrenalin, toda to mnenje je nevzdržno. Simpatin, kakor se imenuje ta snov, ob-

stoja iz posredujoče snovi, na katero se veže vzpodbujajoči ali zavirajoči element. Tako si lahko pojasnimo celo vrsto doslej nerazumljivih pojavov, recimo zakaj je en organ oviran, drugi pa vzpodbujan. Parasimpatični živec pa izloča namestu simpatina acetilholin. Toda tu je potrebno še novo raziskavanje.

Po katastrofi v Kanadi

Letalce Willoy Post

Prednost nemih tihov

— Zakaj hodiš tako rad v kino?
— Ker me veseli, ko vidim na platnu KZenske, ki odpirajo usta, pa ne sliši niti besedice.

Debeluh pri zdravniku.

Debeluh, ki bi rad shujšal, pride k zdravniku in ko zagleda v stekleni omari flovski okostnjak, vpraša radovedno:

— Ali je bil tudi ta pri vas v zdravniški negi?

Imenitna ura.

— Kako gre ura, ki sem ti jo podarila za god?

— Imenitno. V eni uri se pomakne kazalec za 85 minut naprej.

Lion Fenchtwanger:

8

Žid Süss

Roman

Trideset let je pacizovala v tem pustem gradu, kjer ji je bil pustil vojvoda samo najnujnejšo domačo opremo, tu je živel težko, osamljeno, bridko življenje v potrepčljivem pričakovanju. Tudi njo so seveda tuji poslaniki svečano posečali. Toda ona je vedela, da je to samo dolgočasna dolžnost. In odlikovali so jo samo takrat, kadar se niso mogli sporazumeti z vojvodo in so ga hoteli draziti. Kipeče življenje je bilo tam, v Ludwigsburgu, v mestu, ki ga je bil dal zgraditi Eberhart Ludvik, njena rivalinji, dočim je ostajala vojvodinja trelovratno v Stuttgartu, ne meneč se za prošnje in groznje. Življenje je kipeko v Ludwigsburgu, kamor je bil prenesel knez svoj sedež, kamor so se morali preseliti hočeš nočeš uradi, kolegiji, konzistorij in cerkveni svet. Tam je bil dal zgraditi za to osebo, za to Meklenburžanko, priložnico, razkošen grad, tja je bil dal pripeljati iz stuttgartskega gradu vse dragulje in dragoceno pohištvo.

Johanna Elizabeta se je spominjala Meklenburžanke — niti v mislih ni nikoli izpregovorila imena te proklete ženske — od prvega dne. Imela je svojega moža v ljubezni in spoštovanju, bila je ponosna na njegovo uglednost in kavalirstvo, vedela je tudi, da ni do-

volj lepa zanj in ni mu zamerila, kadar se je zabaval s temi dvornimi damami. In ko mu je porodila sina in hčerko, ko je opazala, da sta otroka slabotna zaradi očetovega razuzdanega življenja, se zato ni jezila nanj. Ko je prišla na dvor Meklenburžanka — privedel jo je bil njen brat, ta intrigantski zvodnik, da bi si z njeno pomočjo ugledil pot navzgor — ni sicer razumea, kaj je na nji posebnega, ker jo je pa vojvoda hotel imeti, mu je jo privoščila in zatisnila eno oko, kakor je bila storila že tolikokrat. Sicer se pa vojvoda v začetku sploh ni zmenil za njo, zahrepenel je po nji šele pozneje, med predstavo, ko je igral skupaj z njo. Še je videla v duhu ta nesramna gola prsa, ki se je z njimi pritiskala k njemu v koketni obleki Phylidine. Od takrat pa ni minil noben dan, da bi je ta ničvrednica ne bila zadela s svojo mržnjo. Vojvoda je bila priklenila nase s čarovniškimi spletkami, to je bilo povsem jasno. Poskusila je bila tudi zadržati njo, vojvodinjo — da ji je postalo takrat po čokoladi tako slabo, je bil kriv samo trupel te podle Meklenburžanke in samo božje previdnost jo je bila rešila smrti, ker ni dopustila, da bi bila pokonjena kolač. Vskakemu, kdor je imel oči, je bilo jasno, da je to prokleta čarovnica, zastrupljalka in hudčeva priložnica. Mar ni oni dan porodila črnega, kosmatega, crknjenega zmazka? Toda ona, vojvodinja, se ni dala pripraviti ob svojo pravico, pa naj bo nesramnost, zloba in čarovništvo te ničvrednice še tako veliko. Ze-

davno ni bilo v nji silne mržnje, to je bilo samo suho, pedantično, potrpežljivo čakanje na padec te podle ženske. Tako je živela v prostranem, praznem gradu, otožna, potrta, ogorčena, in v estli, ki so prihajale do nje, so izgubljale svojo barvo, postajale so meglene in sive kakor ona sama.

6.

Tiste dni so videli v raznih krajih Švabske krajine Večnega žida; v Tübingenu so pravili, da se je peljal skozi mesto v svoji kočiji, drugi so boga pa baje videli na cesti, kako je hodil peš ali pa se je peljal s poštnim vozom, a pisar pri mestnih vratih v Weinsbergu je pripovedoval o čudnem tujcu, ki je povedal neobičajno ime in ki se mu je zdel že na zunaj sumljiv. Ko je pa zahteval od njega potne listine, ga je zagonetno tujec ošinil s tako ostrim, satanskim pogledom, da se je ustrašil in ga pustil raje pri miru. Mož je zatrdel, da se še zdaj kar trese od strahu. Ta vest se je širila na vse strani, otroce so svarili pred srepm tujčevim ocom, a Weil, mesto, kjer so videli Večnega žida v okolici zadnjič, je dalo stražam pri vratih najstrožja povelja.

Kmalu potem se je pojavil v Hallu. Na vratih je drzno izjavil, da je Ahasver, Večni žid. Magistrat, ki so ga takoj obvestili o tem, je odredil, naj ga puste zaenkrat v predmestju. Silno radovedna množica se je zbrala okrog njega. Podoben je bil potujočemu ži-

dovskemu trgovcu v kaftanu in s pačsi. Rad je pripovedoval o sebi, govoril je hripavo, deloma nerazumljivo. Pred križem je padel na kolena, stokal je in se trkal po prsih. Sicer je pa prodajal različne drobnarije, ljudje so radi od njega kupovali amulette in spominke. Slednjič so ga privlekli pred magistrat in pretepli, ker se je izkazalo, da je slepar.

Toda tisti, ki so ga videli, so trdili, da ni bil to pravi. Pravi Večni žid ni kazal na zunaj nič posebnega, nosil je čeden, nekoliko staromoden holandski plašč, kakor vsi drugi, in podoben je bil visokemu uradniku ali premožnemu meščanu. Samo njegov obraz je bil čuden, ves njegov izraz, zlasti oči. Skratka, vsak je takoj spoznal, da je to Večni žid. Tako so pripovedovali ljudje po vseh kottičkih dežele.

Grofica je vprašala Izaka Landauerja, kaj sodi o teh govoricah. Le-ta je odgovoril nerad, da ni Leibniz.

Ni govoril rad o takih stvarih, če mu niso bile povsem jasne. Bil je nekoliko neveren, toda njegova skepsa je bila brez trdne podlage. Razen tega je pa lahko prišel vsak, kdor je imel opraviti s takimi rečmi, navskriž s policijo in oblastmi. Grofica je pa trdno verovala v magijo in tajno umetnost. V Gustrowu se je često sestajala s pastirico, staro Johanno, ki so jo ljudje pozneje ubili, češ, da je delala nevihte in točo. Opozavala je že često javno in še večkrat skrivaj, kadar jo je starka zapodila, kako meša maščobe in napitke, in v dnu duše je bila prepričana, da

izvira njena kariera in moč samo iz tega, da si je po starki smrti namazala popek, boke in stegna s kozlovsko krvjo, ki jo je starka še pred svojo smrtjo mešala. Pečala se je rada in znatiželjno z alkimijo in astrologijo, sestajala se je z alkimisti in astrologi, ki so prihajali na ludwigsburški dvor in čeprav se je v družbi delala filozofko č-prav je rada naglašala svojo svobodomiselnost, je skrivaj mnogo razmišljala o sredstvih za ohranitev mladosti in pridobitev moči nad možem.

Ni bila tako neumna, da bi ne spoznala, da se morajo židje za svoje presenetljive uspehe in za svoje genialne domisleke v vsem, kar je v zvezi z dečarjem, zahvaliti samo magičnim sredstvom. Ta sredstva so podedovali po Mojzesu in prorokih. Jezusa so kraljali zato, ker je hotel ta sredstva izdati vsem narodom in ubiti tako njihovo vrednost. In če se zdaj Izak Landauer sukali in vrte pred njo ter jo zapuščal v stiski, njo, ki mu je vedno izkazovala toliko zaupanja, je delal to samo iz nelepge strahu pred konkurenco in delal ji je hudo privico.

Govorce o Večnem židu so znova utrdile v nji sklep pridobiti zopet vojvodo z magičnimi sredstvi, če bi se vse drugo izjavilo. Začela je na vse načine pritiskati na Izaka Landauerja, naj jo odvede k Večnemu židu. Če pa to ne bo šlo — nikar naj se ne izgovarja, samo malo dobre volje je treba pa bo šlo — naj ji pa vsaj preskrbi kakkega drugega kabalista, ki bi se izkazal in ki bi mu lahko zaupala.